REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000
F: +386 1 478 1607
E: gp.gs@gov.si
http://www.vlada.si/

Številka: 35402-2/2019/5
Datum: 14. 8. 2019

Odgovor na sklepa Državnega sveta k obravnavi problematike lahke frakcije odpadkov

Državni svet Republike Slovenije je na 20. seji 3. 7. 2019, na podlagi prvega odstavka 97. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09,101/10, 6/14 in 26/15) in prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F in 81/18 – odl. US), sprejel naslednja sklepa k obravnavi problematike lahke frakcije odpadkov:

1. Državni svet se je seznanil s problematiko lahke frakcije odpadkov, ki se je začela kopičiti na centrih za ravnanje z odpadki, ker za njeno končno rabo v Sloveniji na ravni države ni rešitve.
2. Vlada Republike Slovenije naj čim prej pristopi k aktivnemu reševanju problematike kopičenja lahke frakcije odpadkov in pri tem sledi predlogom županj in županov slovenskih občin ter slovenske stroke.

Vlada Republike Slovenije pojasnjuje:

Vlada RS se zaveda problematike odpadkov in nujnosti proaktivnega kratkoročnega in dolgoročnega reševanja, izpostavlja načelo, da je treba za odpadke poskrbeti v Sloveniji, pri čemer ima v hierarhiji ravnanja z odpadki prednost zmanjšanje količin in ponovna uporaba ter reciklaža. Država v tem trenutku še ni sprejela odločitve, ali bo šla v izgradnjo nove sežigalnice ali v nadgradnjo obstoječih objektov, z vidika družbene sprejemljivosti pa so bile občine pozvane, da se opredelijo do tega vprašanja.

V povezavi s predlogom takojšnje kratkoročne rešitve v smislu poenotenja cene prevzema lahke frakcije odpadkov za sežig/sosežig za vse centre za ravnanje z odpadki v Sloveniji Vlada RS odgovarja:
Enotna cena je za prevzem gorljive frakcije po predelavi komunalnih odpadkov v termično obdelavo določena za delovanje Toplarne Celje, ki je izvajalec obvezne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov na območju občin Savinjske regije (za 221.000 prebivalcev občin Savinjske regije, ki so sofinancirale izgradnjo Regijskega centra za ravnanje z odpadki Celje).

Za primere, kjer infrastruktura za termično obdelavo še ni zgrajena je v 7. členu Uredbe o načinu opravljanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 123/04, 106/05 in 6/16) določeno, da imetnikom dovoljenj za zbiranje ali predelavo določenih vrst odpadkov, za katere posebni predpisi s področja ravnanja z odpadki določajo njihovo odstranjevanje ali odstranjevanje ostankov njihove predelave s sežiganjem (predelava preostanka mešanih komunalnih odpadkov) ni treba oddajati izvajalcu gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov kadar jih namerava odstraniti na tujem in ima za iznos ali izvoz odpadkov dovoljenje v skladu s predpisi, ki urejajo iznos in izvoz odpadkov.

V začetku delovanja edinega objekta v katerem se izvaja gospodarska javna služba (GJS) sežiga komunalnih odpadkov (Toplarna Celje), je bila cena obdelave višja kot v industrijskih objektih (npr Cementarna Anhovo) ali objektih za termično obdelavo odpadkov v tujini. Zaradi zapiranja tujih trgov so donedavna sprejemljive cene toplotne obdelave poskočile.

Na cene tako obdelanih odpadkov država nima vpliva in zato ne more določati enotne cene.

Priporočljiv je skupni nastop izvajalcev obdelave pri iskanju ponudnika za termično obdelavo odpadkov.

V kolikor bi bila enotna cena storitve določena nižje od tržne cene (tj. cene po kateri storitve opravljajo industrijski objekti ali objekti za termično obdelavo odpadkov v tujini), se ta razlika šteje kot državna pomoč. Tak postopek je treba izvajati skladno s pravili o dodeljevanju državnih pomoči.
Morebitna odločitev v tej smeri bi zahtevala preverjanje izpolnjevanja pogoja, da so v nacionalni pravni podlagi izpolnjeni vsi pogoji iz Sklepa Komisije z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL EU, 11.1.2012, L 7, str. 3).

Nadalje, se državna pomoč za izvajanje GJS lahko dodeli tudi v skladu z enim od naslednjih pravil o dodeljevanju državnih pomoči:

A) Uredba Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis (pomoč de minimis je potrebno predhodno priglasiti Ministrstvu za finance). Višina pomoči je omejena na 200.000 EUR v treh proračunskih letih.

B) Uredba Komisije (EU) št. 360/2012 z dne 25. aprila 2012 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis za podjetja, ki opravljajo storitve splošnega gospodarskega pomena. Višina pomoči je omejena na 500.000 EUR v treh proračunskih letih.

Če bi razliko v ceni krile občine, bi le-te o višini nadomestila, dodeljenega Centrom za ravnanje z odpadki, poročale Ministrstvu za finance na poziv (vsaki dve leti), kot to poročajo za obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja.

Vlada preučuje možnosti povečanja obsega termične obdelave odpadkov v primernih objektih (študija 2016) v Sloveniji, a pripomniti je treba da morebitne rešitve niso kratkoročne.

Tudi objava javnega naročila za izbiro ponudnika, ki bi v (obstoječem) objektu za termično obdelavo odpadkov izvajal termično obdelavo gorljivih ostankov predelave odpadkov, ki nastajajo zaradi izvajanja obveznih gospodarskih javnih služb ravnanja z odpadki ne prinaša ekstremno hitre rešitve. Glede na zahtevnost postopka (mednarodni razpis, pomanjkljivi podatki o kvaliteti skladiščenih gorljivih ostankov predelave komunalnih odpadkov in ne nazadnje dejstva, da so izvajalci javnih služb uporabnikom v ceni ravnanja z odpadki termično obdelavo že obračunali) bi do morebitne sklenitve pogodb pretekel daljši čas, je pa rešitev hitrejša od novogradnje.